

سال ۲۰۱۸ به‌عنوان تروریست‌های بالقوه ارزیابی می‌شوند تا ۲۲۴۰ نفر افزایش یافته‌است. او تاکید کرده بر این عده کسانی را باید افزود که پس از پایان «ماموریت جهادی» اکنون به آلمان برمی‌گردند. رئیس اداره امنیت داخلی آلمان هشدار داده که نباید شکست داعش را به معنای پایان یافتن خطر آن دانست. او تاکید کرده «باید برای هر ضربه‌ای از سوی آنها در کشورهای اروپایی و حتی در آلمان آماده باشیم.» به گفته او گروه‌های تروریستی در فضای مجازی شبکه‌های مجازی تشکیل داده‌اند که از طریق آنها می‌توانند هواداران خود را باز هم به سوی قتل و ترور هدایت کنند.

کودکان خطرناک‌تر از مادران

در سوریه مردان در جبهه‌های جنگ می‌جنگیدند و کودکان در مدارس داعش، به‌صورت ویژه اندیشه‌های افراط‌گرایانه را آموزش می‌دیدند. رئیس اداره امنیتی آلمان می‌گوید باید در برابر فرزندان جهادگران برگشته به آلمان هشیارانه عمل کرد، زیرا شاید همین بچه‌ها در آینده در گروه‌های تروریستی فعال شوند. به گفته او بسیاری از این کودکان قهر و خشونت داعش را از نزدیک تجربه کرده‌اند و چه بسا پدران خود را قهرمان می‌بینند.

اروپا نگران عملیات «گرگ‌های تنها»

«گرگ تنها» فردی است که به‌تنهایی و بدون اینکه با گروهی ارتباط سازمانی داشته یا از آن کمکی دریافت کند، در حمایت از آن گروه، جنبش یا عقیده دست به اعمال خشونت‌آمیز بزند. از آنجا که گرگ‌های تنها با گروه‌های تروریستی ارتباط مشخصی ندارند و به‌تنهایی دست به عملیات می‌زنند، شناسایی آنها برای نیروهای امنیتی دشوار است. این شیوه عملیاتی نیروهای تروریستی داعش، اروپا را تاکنون با بحران‌های امنیتی ویژه‌ای درگیر کرده است. گزارش‌های مرکز پژوهش‌های مبارزه با تروریسم اروپا که در ۱۷ فوریه ۲۰۱۷ منتشر شده، این نگرانی را نیز تشدید کرده است. این گزارش می‌گوید داعش قصد دارد از جنگجویانی که به زادگاه خود بازمی‌گردند، برای انجام اقدامات تروریستی در زادگاه خودشان استفاده کند. اکنون کشورهای اروپایی که به‌ناچار باید تمامی شهروندان تروریست خود را به زادگاه‌شان بازگردانند، باید هر روز منتظر یک بحران امنیتی باشند. این بحران اما محدود به چند روز و چند هفته و چند سال نمی‌شود. آنها علاوه بر پدران، باید نگران فرزندان‌ی که در عراق و سوریه آموزش دیده‌اند نیز باشند. این به معنای چند دهه افزایش هزینه‌های امنیتی در اروپا است. اگر این اعضای داعش در اروپا اقدام به آموزش‌های زیرزمینی و جذب نیرو نیز کنند، هر شب باید در یک گوشه اروپا صدای روزه یک گرگ تنها را شنید؛ روزه‌ای که شاید تبدیل به یک دومینوی ضدامنیتی در اروپا شود.

راه‌های غیرقانونی و با قایق‌های مهاجران به اروپا بازمی‌گردند.

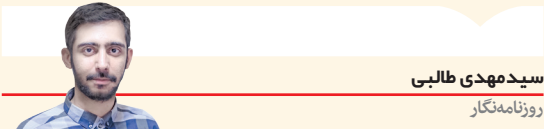
هشدار بازگشت داعش به آلمان

چه اروپا بخواهد و چه نخواهد، شهروندانش به اروپا بازخواهند گشت. این را اروپا به‌خوبی می‌داند و بر همین اساس نهادهای امنیت ملی کشورها در حال بررسی این موضوع هستند. سرویس‌های اطلاعاتی و امنیتی اروپا علاوه بر تروریست‌ها، نگران فرزندان آنها هستند. این کودکان می‌توانند تفکرات افراطی را تا چند دهه بعد هم با خود به همراه داشته باشند و بحرانی امنیتی در اروپا شکل دهند. این موضوعی است که توماس هالدنوناگ، رئیس اداره امنیت داخلی آلمان به آن اشاره کرده است. او گفته باید از شکل گرفتن نسل تازه تروریست‌ها از فرزندان افراد جهادی پیشگیری کرد. این مقام امنیتی آلمانی گفته شمار افرادی که در

بازگشت تروریست‌ها به دامن مادر سال ۲۰۱۷ «گیلس دکرچو»، مسئول هماهنگی بخش مبارزه با تروریسم اتحادیه اروپا از بازگشت ۱۵۰۰ نفر از جنگجویان گروه تروریستی داعش در سوریه و عراق، به کشورهای اروپایی خبر داد و این را گفت که «با توجه به بازگشت آنها به کشورهای اروپا و مشکلات ناشی از این امر، حفاظت از مرزهای اروپایی ضروری است و باید اقدامات و تدابیر لازم اتخاذ شود.» منظور او از حفاظت از مرزهای اروپایی خیلی واضح نبود اما اکنون که تروریست‌های اروپایی در عراق و سوریه در تنگنا قرار گرفته‌اند و با وجود مخالفت دولت‌های اروپایی، به دنبال بازگشت به زادگاه‌شان هستند، این مساله مشخص شده است. تروریست‌های اروپایی مستقر در عراق و سوریه حالا که هیچ‌امیدی به تشکیل دولت خلافت ندارند و کشورهایشان نیز آنها را قانوناً نمی‌پذیرند، از

این افراد اگر به کشورهایشان بازگردند، چه خواهند کرد و به چه میزان می‌توانند امنیت اروپا را مختل کنند؟ این پرسش‌ها باعث می‌شد اروپا علاقه‌ای به پیگیری سرنوشت شهروندان داعشی خود نداشته باشد اما در این بازی همه‌چیز به اروپا محدود نمی‌شد. اواخر بهمن سال گذشته دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا در توییتهی از کشورهای اروپایی از جمله بریتانیا، فرانسه و آلمان خواست ۸۰۰ شبه‌نظامی داعش را که به این سه کشور تعلق داشتند پس بگیرند و محاکمه کنند. این درخواست بار دیگر نگرانی‌ها در اروپا را تشدید کرد که باید پاسخ بدهند. آنها در بروکسل تشکیل جلسه دادند و با درخواست ترامپ مخالفت کردند. مقام‌های فرانسه و آلمان به‌صراحت اعلام کردند که با وجود درخواست دونالد ترامپ، این کشورها امکان بازگشت فوری اعضای داعش به خاک سرزمین‌های اروپایی را ندارند.

گفت‌وگو

سید مهدی طالبی
روزنامه‌نگار

عبدالرضا فرجی‌راد، کارشناس مسائل اروپا در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

داعشی‌های بازگشته به اروپا خطر ساز می‌شوند

و کودکان- را نیز ممکن است کشورهای دیگر بپذیرند. در همین میان بعضی از کشورهای اروپایی حتی دنبال سلب تابعیت افراد تروریست و جنگجویان داعشی هستند. حالا ممکن است این افرادی که تکلیف‌شان معلوم نیست، اگر کسی آنها را نپذیرد در مرتبه وارد جرگه عملیات‌های نظامی شده و نهایتاً به گروه‌های داعشی ملحق شوند که در کشورهایی مثل افغانستان در حال جنگند و سر از آنجا در بیاورند. آنچه مسلم است این است که خانواده‌های داعشی شناس بالاتری نسبت به جنگجویان این گروه برای پذیرش توسط کشورهای مبدأشان دارند، ولی هنوز کشورهای دیگر نتوانسته‌اند درباره این موضوع به یک جمع‌بندی نهایی برسند که مردهای داعشی را که جنگیده‌اند و دولت‌ها از آنها احساس خطر می‌کنند، مورد پذیرش قرار دهند.

گزارش‌هایی وجود دارد که نشان می‌دهد در حال حاضر بیش از هزار داعشی به اروپا بازگشته‌اند؟

بازگشت این افراد به تمایل و خواست دولت‌ها نبوده است. آنها همان‌طور که قاچاقی رفته‌اند همان‌طور هم بازگشته‌اند. خیلی از دولت‌های اروپایی نمی‌دانند این افراد که برای جنگیدن در صفوف داعش به خاورمیانه رفته‌اند چه کسانی هستند. ممکن است اسامی و مشخصات تعدادی از آنها را داشته باشند. اما همه تروریست‌ها که از اروپا رفته‌اند و گفته می‌شود تعدادشان بیش از ۳۰ هزار نفر است با مجوز و اطلاع دولت‌های اروپایی اقدام نکرده‌اند. این افراد ممکن است با اسامی جعلی رفته باشند و حالا با اسامی واقعی برگشته باشند. آنان از مرز عبور می‌کنند و اسم‌شان به‌عنوان داعشی ثبت نشده و می‌توانند وارد کشورهایشان شوند. البته این اشخاص انواع راه‌های در زدن را هم بلدند.

به هر حال این تروریست‌ها چند سال در شرایط سخت جنگیده‌اند و تفکرات تکفیری دارند. بازگشت چند هزار تروریست داعشی با چنین شرایطی چه تأثیری بر امنیت اروپا در آینده خواهد داشت؟

این افراد دو دسته‌اند که یک دسته‌شان بریده‌اند و طبیعی است که هر جنگ و شکستی یک سری ناامیدی ایجاد می‌کند. سربازان آمریکایی که وارد عراق و افغانستان شدند همه‌شان با سینه‌های سپر کرده آمدند، اما در ادامه وقتی نتیجه نگرفتند و دوستان‌شان کشته شدند دچار مشکلات روانی شدند. حتی اگر آمریکا در این دو جنگ پیروز می‌شد این وضعیت رخ نمی‌داد. خب داعش هم یک دولت داشت، سرزمین داشت و آنان که شکست خورده‌اند حتماً آرزوهایی در سر داشته‌اند یعنی فکر می‌کردند سوریه مقر اصلی و مادر سرزمین خلافت اسلامی خواهد شد. همان‌طور که می‌دانید این نقشه تا خراسان بزرگ هم کشیده شده

بازگشت اعضای اروپایی تبار داعش به قاره سبز یکی از بزرگ‌ترین معضلات و تهدیدات علیه امنیت این قاره است. برای بررسی تبعات بازگشت تروریست‌ها به اروپا با عبدالرضا فرجی‌راد، کارشناس مسائل اروپا و سفیر اسبق ایران در نیرو گفت‌وگو کرده‌ایم. وی معتقد است تروریست‌های بازگشته به اروپا به دو دسته تقسیم می‌شوند؛ دسته‌ای سرخورده از شکست و دسته دیگر مترصد از سرگیری حرکت‌های تروریستی.

|||

یکی از معضلات اروپا چگونگی برخورد با پدیده بازگشت تروریست‌های داعشی به این قاره است. در آخرین تحولات در این باره سوئد به تازگی اعلام کرده است قصد دارد ۱۵۰ عنصر داعشی به همراه همسران‌شان و نیز ۸۰ کودک داعشی که والدین خود را از دست داده‌اند از عراق و سوریه به سوئد بازگرداند. آیا چنین مساله‌ای نمی‌تواند در آینده برای امنیت اروپا خطر ساز شود. دولت‌های اروپایی با چه روشی می‌خواهند این معضل را حل کنند؟

بعد از آنکه داعش شکست خورد و سرزمین‌هایش را ابتدا در عراق و سپس در سوریه از دست داد بحث مهمی مطرح شد و آن اینکه چگونه باید با افراد این دولت یا گروه شکست‌خورده و خانواده‌هایشان برخورد کرد. یک دسته از این داعشی‌ها به سمت افغانستان رفتند و الان شمالی بنیید فعالیت‌های تروریستی داعش در افغانستان افزایش یافته و حتی به پاکستان نیز رسیده است. بنده معتقدم نفوذ داعش روز به روز در افغانستان، پاکستان و حتی بعضی از کشورهای آسیای مرکزی گسترش خواهد یافت. یک دسته دیگر از داعشی‌ها افرادی بودند که بیشتر از اروپا آمده بودند، حالا اینکه می‌گوییم اروپایی هستند ممکن است ریشه خاورمیانه‌ای داشته باشند اما متولد اروپا بودند و الان هم علاقه‌مندند به کشورهای اروپایی بازگردند. با توجه به اینکه در کشورهای اروپایی مجازات اعدام وجود ندارد طبیعتاً وضعیت‌شان در این کشورها بدتر از وضعیتی نیست که امروز در سوریه، عراق یا دیگر جاهای خاورمیانه وجود دارد. حالا می‌ماند کشورهای اروپایی که می‌خواهند با این داعشی‌ها چه کار کنند. داعشی‌های اروپایی تبار خودشان دو دسته‌اند؛ یک دسته افراد جنگجویی هستند که از اروپا به سوریه و عراق مهاجرت کرده‌اند و یک دسته هم خانواده‌های آنها هستند که در این خانواده‌ها به‌ندرت افرادی پیدا می‌شوند که در جنگ شرکت کرده باشند. این زنان و کودکان در واقع حامی گروه‌های جنگجو و همسران‌شان بوده‌اند و به تبع آنها به سوریه و عراق مهاجرت کرده‌اند. بعضی از کشورهای اروپایی مثل کشورهای شمال این قاره یا آن صیغه حقوق بشری که دارند یکسری علائم مثبت را برای پذیرش داعشی‌ها و خانواده‌هایشان نشان داده‌اند. این بحث وجود دارد و امکان بالایی هم هست که انجام شود. بعضی از کشورهای اروپایی هم در داخل‌شان بحث است. برخی نیز به‌طور جدی مطرح کرده‌اند که ما نه خود جنگجوی‌های داعش را می‌پذیریم و نه خانواده‌هایشان را. بنده تصور می‌کنم با توجه به اینکه داعشی‌ها و خانواده‌هایشان روی دست کشورهای خاورمیانه مانده‌اند سازمان‌های بین‌المللی همانند سازمان ملل متحد باید دخالت کنند و به‌نحوی مشکل خانواده‌های اینها را حل کنند. یعنی بخشی از این داعشی‌ها از سوی کشورهای مبدأشان مورد پذیرش قرار بگیرند و برخی دیگر- به‌ویژه زنان

در اروپا و ترکیه ترتیب داد. با این وضعیت باز هم شرایط برای اروپا خوب نمی‌شد، زیرا تشکیل چنین دولتی به خاطر خشونت داعش باعث افزایش مهاجرت از خاورمیانه به اروپا می‌شد، از سوی دیگر تروریست‌ها می‌توانستند از نواحی اشغالی خود گروه‌های تروریستی را در اروپا رهبری و تغذیه کنند.

داعش تا زمانی که زیاد اوج نگرفته بود عملیات چندانی در اروپا انجام نمی‌داد. از زمانی که آنها شکل گرفتند و موصل اشغال شد اروپایی‌ها حس کردند داعش در حال تبدیل شدن به خطر است. از این پس سیاست اروپا دوگانه شد. شما اگر یادتان باشد سیاست اوپاما در زمان ریاست‌جمهوری اش در آمریکا با سیاست کشورهای اروپایی متفاوت بود. اوپاما نمی‌خواست خیلی در قضایای سوریه به صورت علنی دخالت کند، حتی چند سری به خاطر حملات شیمیایی ادعایی در سوریه که به نظام سوریه نسبت داده می‌شد تحت فشار افکار عمومی قصد داشت حملاتی را به سوریه انجام دهد، ولی به خاطر مذاکراتی که با ایران بر سر بگرام داشت از انجام عملیات عقب نشست. شدیداً بین اروپایی‌ها نیز بر سر نحوه برخورد با داعش اختلاف بود و این مساله باعث شده بود داعشی که هنوز خیلی جان نگرفته بود و میدان بیشتر دست جبهه النصره بود، احساس کند نظرات غربی‌ها درباره حمایت از آنها در حال عوض شدن است. پس از آن بود که داعش نسبت به اروپا حالت دشمنی گرفت.

پس می‌شود گفت اروپایی‌ها نقشه‌ای برای سوریه داشتند ولی از نتایج این نقشه تلقی درستی نداشتند. فقط می‌خواستند با تجزیه گروه‌های تروریستی نظام سوریه را از بین ببرند؟

بله، حرف شما درست است. اروپایی‌ها این تصور را داشتند که اولویت‌شان باید سقوط نظام بشار اسد باشد. سقوط نظام بشار اسد در واقع قطع کردن دست ایران در منطقه بود. این یک واقعیت است. اگر شما به خبرهای همان ماه‌های اول درگیری در سوریه مراجعه کنید مصاحبه‌های زیادی از اروپایی‌ها و مقامات آمریکایی مانند جو بایدن، معاون اوپاما وجود دارد که به‌صراحت اعلام کرده‌اند هدف اصلی ما در سوریه شکست ایران است. هدف حفظ امنیت رژیم صهیونیستی بود. اگر همان موقع بشار اسد پذیرفته بود روابطش را با ایران قطع کند، مطمئن باشمید تمام غربی‌ها و کشورهای عربی که به داعش کمک می‌کردند داعش، جبهه النصره، جیش الاسلام و... همه اینها را سرکوب می‌کردند. همه چشمان‌شان را بسته بودند و یک هدف را دنبال می‌کردند که به تروریست‌ها کمک کنند، آنها بروند جلو و دست ایران قطع شود. هدف این بود حکومت اسد که نگهدارنده حضور و نفوذ ایران در منطقه است از بین برود، حکومتی طرفدار غرب در آنجا شکل بگیرد و تروریست‌هایی هم که به سوریه رفته‌اند در این حکومت جدید مشغول شوند. بعداً کار به بن‌بست خورد. کشورهای غربی و کشورهای عربی نتوانستند بعضی گروه‌های مخالف سوری را قانع کنند که الان وقت آن نیست که شما احکام اسلامی سلفی را به اجرا در بیاورید. اینجا بود که تضاد واقع شد. این گروه‌هایی که برای جنگ نظام سوریه تشکیل شدند. اینها نرفته بودند که سر ببرند، نرفته بودند با یکدیگر بجنگند، نرفته بودند احکام اسلامی سلفی را اجرا کنند، دست و پا قطع و آدم‌ها را در قفس کنند. بعداً کنترل از دست غربی‌ها و اعراب خارج شد با این حال تحمل‌شان کردند. کمک‌ها ادامه پیدا کرد، تسلیحات در سطح وسیعی از طریق مرزهای ترکیه به سوریه وارد شد تا بتوانند به هدف اصلی‌شان که سرنوشت نظام بشار اسد است، برسند. اما وقتی که دیدند این نظام سقوط نمی‌کند و روسیه نیز وارد شده است از یک طرف قانع شده بود که درگیری‌ها فایده ندارد و از یک طرف هم گروه‌های تروریستی را رها کردند که نتیجه‌اش شکست بود.

اگر حتی دولت مخالفان در سوریه

تشکیل می‌شد باز هم ماهیتی تروریستی داشت. داعش در دوره‌ای به بخش‌هایی از سوریه و عراق تحت اشغال خود داشت عملیات‌هایی را

